

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 6. 2018, č. j. VS-2691-13/ČJ-2018-803001, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 8. 2018, č. j. 62 A 122/2018 - 7,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce se žalobou podanou Krajskému soudu v Brně domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalované a přiznání nemajetkové újmy podle § 10 odst. 2 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Napadeným rozhodnutím žalovaná odložila žalobcovu žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

[2] Krajský soud usnesením označeným v záhlaví rozhodl tak, že se žaloba postupuje Městskému soudu v Praze.

[3] Dospěl totiž k závěru, že správním orgánem, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni, podle jehož sídla se určuje místně příslušný soud ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., je Vězeňská služba České republiky, jejíž sídlo je v Praze; místně příslušným soudem k posouzení žalobcovy žaloby je tudíž Městský soud v Praze.

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) nyní napadá uvedené usnesení krajského soudu kasační stížností. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.
[5] Stěžovatel konkrétně v kasační stížnosti namítá, že: „[p]*odle ustanovení § 39 an. s. ř. s. lze samostatné žalobní návrhy, které spolu skutkově souvisejí, spojit do společného rozhodování, z důvodu vhodnosti. Meritem žalobních petitů je obsah úředních úkonů žalované, který označuje žalobce diskriminačním způsobem, proti kterému byl nucen hledat soudní ochranu, což souvisí i s destrukční informační kampaní žalované.*“

[6] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel i návrh na osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

II. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[8] S ohledem na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, podle něhož v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení o postoupení věci příslušnému soudu, nemusí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem a není povinen hradit soudní poplatek, netrval Nejvyšší správní soud na podmínce zastoupení advokátem a úhradě soudního poplatku ani v posuzované věci. Protože tedy soudní poplatek ani jiné benefity související s osvobozením od soudních poplatků v tomto řízení o kasační stížnosti nepřicházely v úvahu, soud nerozhodoval samostatně o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků. Obdobně soud nerozhodoval ani o žádosti o ustanovení advokáta, neboť v řízení o této kasační stížnosti není zastoupení advokátem povinné a není ani potřebné pro hájení práv stěžovatele, který sám disponuje vysokoškolským právnickým vzděláním a je bývalým advokátem a je schopen plnohodnotně hájit svá práva v řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2018 ve věci sp. zn. 4 As 275/2018). Této žádosti by proto soud nemohl vyhovět.

[9] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná. Nejvyšší správní soud předesílá, že při posouzení kasační stížnosti vyšel z rozsudku ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 4 As 268/2018, který byl vydán ve skutkově i právně zcela obdobné věci téhož stěžovatele.

[11] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnost je veskrze obecná a stěžovatel ve své podstatě konkrétně nevymezuje, jakých pochybení v postupu či závěrech se krajský soud dopustil, resp. konkrétně jím vznesená výtka se vztahuje k postupu soudu podle § 39 s. ř. s. o spojení věcí ke společnému projednání. V nyní posuzovaném případě se však o takový postup krajského soudu nejedná. Právě a jen v míře odpovídající obecnosti kasační

stížnosti nutně mohl k posouzení zákonnosti napadeného usnesení přistoupit Nejvyšší správní soud.

[12] Kasační stížností zřejmě stěžovatel zamýšlel učinit spornou otázku místní příslušnosti soudu při rozhodování o jeho žalobě proti rozhodnutím o odložení žádostí o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[13] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. [n]*estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.*

[14] Stěžejní v právě posuzované věci je tedy určit správní orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni.

[15] Nejvyšší správní soud se již mnohokrát zabýval otázkou určení místní příslušnosti správních soudů podle sídla správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, podle citovaného ustanovení. Z dosavadní judikatury vyplývá, že pro posouzení této otázky neexistuje všeobecně platné pravidlo, ale vždy je třeba vycházet z konkrétní právní úpravy působnosti a funkční příslušnosti při určení, kterému správnímu orgánu svěřil v dané oblasti právní předpis rozhodovací pravomoc.

[16] Například v usnesení rozšířeného senátu ze dne 5. 5. 2015, č. j. Nad 288/2014 - 58, kasační soud vyslovil, že *„bylo-li prvostupňové rozhodnutí vydáno v rámci určité větší instituce, je pro určení místní příslušnosti krajského soudu ve správním soudnictví nutno v konkrétním případě posoudit, o kterou ze dvou následujících alternativ se jedná. První možností je, že v rámci této instituce existují samostatné správní orgány v kompetenčním smyslu, které mají (územní) obvody své působnosti vymezen úžeji, než je rámec fungování dané instituce jako celku. Pak se místní příslušnost krajských soudů ve správním soudnictví řídí podle sídel těchto správních orgánů v kompetenčním smyslu. Druhou alternativou je, že ačkoli se rozhodování v rámci dané instituce odehrává či může odehrávat na různých místech (míněno z hledisek geografických), je tato instituce i tak jen jedním správním orgánem v kompetenčním smyslu. Pak je její rozhodování, ať již se odehrává kdekoli, pro účely určení místní příslušnosti přičitatelné pouze jednomu místu, a sice jejímu sídlu. V tomto případě pak bude k řízení ve správním soudnictví příslušný ve všech věcech, v nichž daná instituce rozhodovala jako správní orgán prvního stupně, jediný krajský soud, a sice podle místa jejího sídla.“*

[17] Vždy je třeba vycházet ze základního pravidla, že za *„správní orgán“* lze považovat orgán moci výkonné, orgán územního samosprávního celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Organizační složka správního orgánu může být správním orgánem rozhodujícím v prvním stupni pouze tehdy, svěřuje-li jí právní předpis určité samostatné rozhodovací pravomoci (srov. rozsudek NSS ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84).

[18] Pokud však zákon nevymezuje organizačním složkám správního orgánu s celostátní působností (vnitřním organizačním jednotkám) samostatnou rozhodovací pravomoc, nemohou takové organizační jednotky získat postavení správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Místní příslušnost soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. se v takových případech bude řídit sídlem správního orgánu s celostátní působností, nikoli sídlem jeho vnitřní organizační jednotky (srov. např. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 15/2011 - 143, nebo také usnesení NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. Nad 81/2012 - 71).

[19] O odložení stěžovatelovy žádosti pro nezaplacení úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací rozhodl ředitel Vazební věznice a Úp VZD Brno plk. Mgr. D. G. S ohledem na výše uvedené však lze dovodit, že v právě posuzovaném případě se stěžovatel domáhal poskytnutí informací po Vězeňské službě České republiky jakožto povinném subjektu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[20] Věznicím (resp. jejich ředitelům), které jsou ve smyslu § 1 odst. 4 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, organizačními jednotkami Vězeňské služby, jakožto orgánu státní správy s celostátní působností, totiž žádný zákon nevymezuje v oblasti poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím samostatnou rozhodovací pravomoc. Nemají tedy v této oblasti postavení správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a nelze je tudíž pro účely určení místně příslušného soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. považovat za správní orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni.

[21] Na základě výše popsaných úvah tudíž dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že za správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni, podle § 7 odst. 2 věta první s. ř. s. nelze v nynější věci považovat Vazební věznici a ústav pro výkon zabezpečovací detence Brno, ale Vězeňskou službu České republiky se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4. K projednání stěžovatelovy žaloby je proto podle Přílohy č. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, místně příslušným Městský soud v Praze. Krajský soud tedy nepochybil, postoupil-li tomuto soudu napadaným usnesením stěžovatelovu žalobu k projednání a rozhodnutí.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[22] Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 11. října 2018

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu